

REDACȚIA

Arad, Str. Aulieh (Adam)

ABO MENTUL

Pertru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2,
an fl. 6; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pertru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulieh (Adam)

INSERTIUNILE

pe 1 fir garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu
primem.

TRIBUNA POPORULUI

Gongruențe și divergențe.

Di Alexandru Mocsonyi a publicat o altă scrisoare politică, de astădată nu în „Tribuna”, ci în „Budapester Tagblatt”. Scrisoarea aceasta exprimă acum în nemțește ceea ce di Mocsonyi vroia să spună în prima sa scrisoare pe românește. N'avem decât să asemănăm cuprinsul acestor două scrisori, pentru-ca să ne convințăm pe deplin, că noi aveam dreptate când am susținut, că di Mocsonyi n'a spus în „Tribuna” ceea ce intenționase a spune.

În aprecierile noastre, publicate în nr. 178, am citat trei pasaje caracteristice din scrisoarea sa românească. Tot trei pasaje vom cita astăzi din scrisoarea sa nemțească.

În scrisoarea sa românească di Mocsonyi scria:

Intăiu: „N'a sosit încă timpul pentru sanarea relor și deci astăzi în mod serios nici vorbă nu poate fi de o precizare a pașilor potriviți spre acest scop”.

A doua: „Astăzi deci parola luptei noastre naționale are să fie: restitutio in integrum”. A treia: „Unica armă ne este rezistența pasivă”.

În scrisoarea sa nemțească di Mocsonyi scrie, după traducerea „Gazetei Transilvaniei”:

Intăiu: „Ați fost așa de amical, a-mi pune la dispoziție coloanele prețuitei d-voastre foi cu rugărea, să-mi dau părerea asupra raporturilor noastre de naționalitate... Spre regretul meu a trebuit însă până acum să refuz cu mulțumire amicală d-voastre invitare, arătându-vă, că după părerea mea încă tot n'au mai sosit, durere, timpurile, ca să se poată discuta în mod serios și obiectiv și aceste raporturi”.

A doua: „Între asemeni împregiurări cred a fi săvârșit un act deopotrivă național și patriotic recomandând conștient și perseverenței în cadrul legalității celei mai stricte”.

A treia: „Răzimat pe tot trecutul activității mele pe teren politic... pot să afirm cu îndrăzneală, că nu se află în țara un amic mzi sincer al unei pașnice aplanări a luptelor și frecărilor noastre naționale deplorabile, decât sunt eu”.

Din textul românesc, publicat în „Tribuna”, resunau puternic trimbițele de război; din textul german publicat în foaia unghurească, se aude fluierul dulce al păcii. Pe românește di Mocsonyi ne spunea, că n'a sosit încă timpul pentru „sanarea relor” în general, precând în adevăr nu vroia să spună mai mult — precum reese acum din textul german — decât că n'a sosit timpul pentru-ca să stăm de vorbă cu Maghiarii și să discutăm cu ei asupra raporturilor noastre reciproce; „decă n'a sosit timpul negocierilor. Firește n'a sosit.

În scrisoarea românească di Mocsonyi le vorbește Românilor despre o devisă a luptei, despre o luptă mare națională, precând în adevăr di Mocsonyi — precum ne spune acum în nemțește — n'a intenționat decât să le recomande o politică de pace în cadrele legalității celei mai stricte. În românește di Mocsonyi accentuează în deosebi rezistența pasivă, stărue pe lângă Români să nu o părăsească și să nu se jlipsească astfel de mica lor armă de luptă, pecând în adevăr di Mocsonyi vroia să se declare — precum reese din textul german — de cel mai sincer amic al aplanării pașnice a luptelor și frecărilor între Maghiarii și Români. Res rvele care le face di Mocsonyi în scrisoarea sa germană, nu pot să slăbească întru nimic interpretările și declarațiunile sale în fond. Aceste rezerve nu sunt nici mai largi, nici mai restrinse decât ale altor vorbitori și scriitori români, cari au avut ocazie a se pronunța asupra acestor chestiuni.

Di Rațiu, care în naivitatea sa a publicat scrisoarea românească a d-lui Mocsonyi, fără să-o înțeleagă, poate, dacă vroește, să numere și pe viitor pe di Mocsonyi între amicii „Tribunei”. Dacă această amiciție nu este superăcioasă pentru di Mocsonyi cu atât mai puțin are să fie superăcioasă pentru noi. În cei zece ani grei, cari i-am jertfit la „Tribuna” pentru interesele neamului românesc, noi nu ne-am bucurat de distincțiunea amiciției politice a d-lui Mocsonyi. Nici decând am fost siliți să scapăm drapelul „Tribunei” prin înființarea „Tribunei Poporului” aici în Arad, n'am fost mai norocoși în această privință. Nu este de așteptat, ca aceste raporturi să fie schimbate în viitor. Ori-cât de apropiate de ale noastre s'ar părè vederile d-lui Mocsonyi, chestiuni principiale, cari ne-au despărțit în trecut, au să ne despărță în prezent și în viitor. Nu este nici timp, nici ocazia potrivită ca sa ne lămurim acum asupra acestor chestiuni principiale. Ne mulțumim a constata de astădată, că di Mocsonyi este un sincer amic al ideii de apropiere între Maghiarii și Români și că, prin vrmare, nici d-sa, nici așa numiți „moderați”, încât acestia ar mai exista ca grupare politică, n'au să se împotrivesc realizării ei. Atât este suficient pentru acum.

Soluțiunea practică a chestiunilor, cari se ivesc în direcțiunea unui compromis cu Maghiarii, este astăzi și așa încă destul de îndepărtată. Nime dintre Români n'a afirmat, că putem sta astăzi de vorbă cu Maghiarii, nici n'a susținut cineva, ca Români să intre în parlament și atunci, când această intrare este cu neputință. Din contră noi am accentuat cu diferite ocazii, că guvernul n'a dat nici cel mai mic semn, că ar împărși vederile pronunțate de contele Tisza la banchetul din Arad, și am repetat, că Români numai atunci vor intra în parlament, când li-se va face aceasta cu putință. Propagăm însă ideea de apropiere,

fiindcă este un interes al politicii noastre naționale, ca să înceteze lupta între noi și Maghiarii și fiindcă noi Români avem datorința să ușurăm Maghiarilor apropierea lor de noi. Dacă nișuințele noastre vor rămâne zadarnice, n'are să fie nici în scăderea noastră, nici în paguba Românilor.

Recensământ. În Ianuarie anul viitor se va procede la noul recensământ al populațiunii Ungariei pe baza stării de la 31 Decembrie 1899. Un comunicat oficial publicat în ziarul de Duminecă vestește, că: ministrul de comerț va depune în curând, în dietă, proiectul de lege privitor la această operație. Tipăriturile menite spre acest scop sunt deja gata. Cercurile științifice și ale speșiei lișilor așteaptă — z ce comunicatul — viitorul recensământ cu mare interes și d'acșia fiindcă el va fi primul recensământ făcut pe baza legii (art. XXXI din 1897) despre reorganizarea birourului statistic central.

N'ar fi oare la lor, bi chiar necesar să ne facem și noi înșine un recensământ neoficial? Să știm odată căți în'r'adevăr suntem. Nouă așa ni se pare, că am depășit binișor numărul de 3 milioane.

Încă o figură mare și marcantă s'a stins din șirul acelei pleiade de bărbați distinși, cari viața lor întreagă au muncit, ziua și noaptea, desinteresat și cu zel neobosit, cu cuvântul și cu fapta, pentru mărirea neamului și pentru binele obștesc al națiunii române.

Prin fir telegrafic încă Sâmbătă după amiază am primit dela Brașov știrea tristă și zdrobitoare, că marele bărbat naționalist și distinsul fruntaș român din Brașov, Diamandi I. Manole, a încetat din viață în aceeași zi la orele 10 înainte de amiază, în vârstă de 66 de ani.

Sub impresia deprimătoare a știrea abia putem azi să ne dăm seamă de enorma pierdere și lovitură, ce poporul român de dincoaci de Carpați îndură prin moartea acestui iubit și scump bărbat al neamului nostru.

Vom căuta să scoatem în relief cel puțin câteva din nobilele trăsături și din înaltele calități, cari au caracterizat viața laborioasă și atât de bogată în fapte mărețe a acestui fiu ilustru al națiunii noastre. Căci n'a fost, în ultimele decenii, vr'o acțiune mare națională, n'a fost nici un moment de manifestațiunii mai mărețe în sinul poporului nostru, și nu este instituțiune de oare-care valoare culturală națională și bisericască la Români din patria noastră, la care Diamandi Manole să nu-și fi avut partea sa cu rol hotăritor și pururea binefăcător.

Nemuritorul defunct își trage originea dintr'o vechie familie de comercianți, așezați în timpuri depărtate în cetatea Brașovului, unde în tot decursul vremilor au dezvoltat cea mai binefăcătoare activitate nu numai pe terenul comercial românesc, ci cu atât mai mult pe terenul vieții culturale a Românilor din acele ținuturi pitorești ale graniței orientale a Ardealului.

Tatăl său, Ioan Manole, un venerabil comerciant și fruntaș între Români Brașovului, cu frumoasă bun stare materială, răposat înainte de asta cu câțiva ani la adânci bătrânețe, a figurat între bărbații acelei pleiade, care a pus fundamentul valoroaselor institute centrale române din Brașov. Ear fiului său, Diamandi, i-a lasat moștenire nu numai o avere considerabilă, ci mai presus de toate o cultură aleasă, morală și intelectuală, o creștere națională, prin cari s'a ridicat până la cea mai înaltă treaptă a vieții noastre culturale-naționale, strălucind totdeauna prin faptele și prin aptitudinile sale între cei dintăiu fruntași ai neamului nostru.

Carierea comercială decedatul Diamandi Manole și-a început-o în capitala României, ear, întors de acolo în orașul său natal, timp de preste 30 de ani a fost unul din cei mai zeloși și mai activi membri în gremiul comercianților brașoveni.

Inzestrat cu alese cunoștințe pe terenul comercial și având mare trecere în lumea comercială, atât în Brașov, cât și la București, dînsul în curând a ajuns a fi ales la postul onorific de președinte al gremiului român levantin, ear' mai târziu, prin încrederea mare, ce-o aveau într'însul cocetășenii sei, a fost ales președinte al Camerei comerciale și industriale din Brașov. În această calitate mulți ani de-a rândul cu zel neobosit a apărut interesele comerțului și ale industriei brașovene, strimtorată mult mai ales atunci, în urma izbucnirii războiului vamal cu România. Până înainte cu 2—3 ani mult regretatul defunct a mai funcționat și ca censor la Banca națională, numită mai în urmă Banca austro-ungară.

Nu numai pe acest teren însă, ci poate mai mult bine a rezultat pentru neamul nostru din munca sa devotată pe terenul cultural, național și bisericesc.—O activitate neîntreruptă și binecuvântată a dezvoltat Diamandi Manole: ca vechiu și valoros membru al Eforiei școalelor române din Brașov, parte și rol însemnat a avut la toate întreprinderile culturale, ca membru al diferitelor noastre instituțiuni naționale, ca membru fondator al „Asociațiunii transilvane” și la multe alte reuniuni românești. Ear' pe terenul cultural-bisericesc s'a distins ca zelos și desinteresat deputat al congreselor naționale bisericesti până în anii mai din urmă și ca membru al sinoadelor arhidieceșane, unde totdeauna cu glas puternic și cu inimă caldă s'a pus întru apărarea și promovarea intereselor înalte ale bisericii sale.

Maî drag și scump ni-a fost însă tuturor, când îl văzurăm pășind și luptând alături cu aleșii poporului pe terenul politic-național, cu entuziasmul și cu devotamentul bărbatului integru și pururea dornic de înălțarea și mărirea neamului — Ca membru al partidului național și ca delegat la conferențele naționale, decedatul Manole, cu flacăra celei mai curate iubiri față de neamul său se ivia totdeauna între cei dintâi luptători, îmbrăbătând, cu vorba și cu faptul, și stăruind mereu înainte pentru ducerea la biruință a cauzei noastre naționale. Ear' la anul 1884, când o nouă și binecuvântată eră fu inaugurată în viața publică a poporului român, Diamandi Manole cu rol de frunte se puse între întemeietorii primului nostru organ de publicitate cotidian „Tribuna“ de la Sibiu, care a avut menirea să ne înalte cauza până la procesul Memorandului.

Alături cu mult regretații sei tovarăși de luptă Ioan Bechnitz și Aurel Brote, cu domnii G. B. Popp, Eugen Brote, Ioan Slavici, Ioan Dușoiu, și cu alți bărbați de valoare, — *Diamandi Manole*, cu minte luminată, cu inima aprinsă de focul sfânt al iubirii de neam și cu jertfe considerabile materiale a contribuit la înființarea ziarului național sibiian și a Institutului tipografic.

A trebuit însă, se vede, ca tocmai anii din urmă ai vieții sale acest suflet mare și de neîntrecută nobleță să se întoarcă cu dis gust și mâhnit până la decepție de la fătul său falnic de odinioară, degenerat acum atât de mult de la nefasta crasă încoace, provocată prin câteva inimii înguste și capete mărginite.

Cu toate acestea, dornic de propășirea neamului său, marele decedat se făcî primul întemeietor al „Tribunei Poporului“, chemată a continua lupta națională, întreruptă prin nefericita crasă dela Sibiu.

Tot numai activ și spornic în lucrările sale l-am văzut până în ceasul morții. Era slăbit deja de suferințe și cu germentul morții în pept, când îl văzurăm alergând și obosind pentru netezirea căii de împăciuire între cele două corporațiuni bisericesti, susținătoare ale școalelor centrale române din Brașov. Buna înțelegere și geniul cel bun mai ales prin al lui tact și la a lui insistență descinse earăși asupra patronilor acestor scumpe așezăminte culturale.

Fu tocmai ales de vice-president al Eforiei lor; dar' nu mult i-a fost dat să se bucure și dînsul de acest rezultat salutar al stăruințelor sale nobile pentru bunăstarea și prosperarea acestor institute, pe cari atât de mult le-a știut iubi și prețui în toată viața sa.

Eată în scurte liniamente figura și viața acestui mare fiu al națiunii. — E grea din seamă afară despărțirea noastră de dînsul, și e insuportabilă durerea și jalea, ce scumpul decedat le lasă nu numai familiei greu încărcate, ci societății române peste tot, căci doliul și golul rămas e general simțit între toți Românii de bine.

Cu adâncă jale înregistrând această pierdere incalculabilă, trimitem în tristatei familii condolențele noastre cele mai sincere, și memoriei marelui defunct cu profundă venerațiune și cu admirație ne închinăm.

Plagiatul „Enciclopediei“.

IV.

Și acum, — cine face negustorie?

Eată tema, care îl scoate din tîpînii pe dl Diaconovich. Pe când partea literară a interpretării nu-l sîschisește; pe când în fața tuturor observațiunilor ce i-se aduc în materie literară rămâne indiferent: n'a ude, n'avede, n'a greul pământului, — sare ca electricat, când îi spuî că d sa face ne goș și nu literatură. Și aici discută și d-sa, aici se pricepe.

Dar' cum? Nu apărându-se, ci devenind agresiv, susținînd, că nu d-sa, ci eu sunt acela care am făcut negustorie din „Enciclopedie“, pentru că m'aș fi remunerat însumi, și încă foarte splendid din banii ce mi-a încredințat pentru trebuințele biuroului...

Injuria aceasta, inventată la adresa mea cu anume scop de-a îndruma discuția pe teren personal și a abate atenția cititorilor dela absurdițăile „Enciclopediei“, este o bună apucătură negustorească, căreia însă îi voi da răspunsul meritat!

Țin mai întâiu să constat, că eu nici n'am ofensat, nici n'am calomniat pe dl Diaconovich pe tema negustoriei. Eu am arătat numai, că dl Diaconovich, care nu muncește literaricește la „Enciclopedie“, care voiajează continuu, ca să vîndă marfa; care nu e capabil să exercizeze controlul asupra cuprinsului publicațiunei, nu face altceva decît conduce o negustorie și m'am exprimat, că o negustorie — dacă e vorba să se facă mai cu spor — ar pute-o face

eventual cu altă marfă, unde ar fi mai competent și unde n'ar expune reputația maturului corp al „Asociațiunei“.

În meritul operațiunilor dlui Diaconovich însă eu n'am pierdut nici o vorbă. Nu l'am provocat să-și publice socotelile, nici să le aștearnă spre censurare „Asociațiunei“. Nu l'am provocat să arate subvențiile, abonamentele, cheltuelile de drum și de luculică consumație. N'am exprimat nici o bănuială, că socotelile „Enciclopediei“ (nu ale lui Krafft, ci ale dlui director) ar ave vre-o necesitate de corectură, de cerusă roșie. Nu, despre acestea nici o vorbă n'am spus... și cu toate astea dl Diaconovich mă atacă, pare-că li aș fi scris.

Dl Diaconovich însă face rău, că mă atacă pentru lucruri, cari nici prin minte nu mi-au trecut să le scriu în articolul meu, și cari exclusiv d-sa i-si-le-a închipuit ca scrise deja.

Adecă eu am făcut negustorie!...

Da, este adevărat, că am muncit și eu în biroul „Enciclopediei“ și anume în vara anului 1895, ca student de anul I la filosofie. Am muncit o vară întreagă, conducînd singur afacerile de biuro. Fiind atunci lucrarea la început, munca mea se referia la purtarea corespondenței, la angajarea de colaboratori și la cu egerea de titluri pentru articolele viitoare. Tot ce era de muncit săvîrșeam eu până târziu, căci dl director și pe atunci avea mania voiajului. Și a venit toamna și dînsul tot nu venise și eu trebuia să-mi fac lascrierea la universitate.

Ear' remunerația? O, d-le Diaconovich, nu te jenezi d-ta? D-ta, care mă plătia cu cîțărăste ca pe un ziler; d-ta care îmi scotea ochii cu câte ceva, încât abia mă puteam susține la Sibiu; care ești renumit de rău platnic... d-ta nu te jenezi să-mi spuî, că m'ai remunerat splendid? Ba mai mult, ca să-ți aperi marfa în contra aprecierii mele, ial refugiu la o temerară insinuațiune și declarî că m'am remunerat eu pe mine! Din ce? Din banii pentru hârtie și pentru penițe?... Nu te jenezi, dl meu, să recurgi la neadevăruri de acestea? Acum, după patru ani, chiar acum după critica mea, numai acum îți aduci aminte? Dacă ai un grăunte de logică, răspunde-mi stimabile: aș fi îndrăsnit eu când va să-ți descoper pécatele enciclopedice, dacă ar fi adevărată afirmația d-tale? Nu mi-ar fi impus din potrivă o asemenea îndatorire față de d-ta o tăcere absolută?

Însă te rog, încoardă-ți puținel memoria și caută-ți printre hârtiile din 1895 și vei vedea, că nu numai odată, ci chiar de două ori și am dat seară despre spesele

de biuro: odată când am plecat din Sibiu, lăsându-ți socoata pe masa de biuro — căci erai absent — ear' a doua oră prin o scrisoare din Pesta, pe care d-ta ai primit-o în 18 Octomvrie 1895.

Dacă nu le vei găsi, uite, mai am și eu un prețios document de care mă voi folosi poate și altfel împotriva d-tale. Este o scrisoare a d-tale, pe care i-mi-ai trimis o în 28 Octomvrie 1895, adecă 10 zile după primirea scrisorii mele. Ei, în scrisoarea aceasta îmi ești dimpotrivă foarte prietinos, mă primești „cu plăcere“ să-ți „stau într'ajutor“ și mai departe, îmi dai oare-care însărcinări pentru „Pallas“ (ce coincidență!) și pe urmă îmi rămîi „cu salutări cordiale“ al meu „devotat Diaconovich“.

Ei, ce mai zici, scumpul meu „devotat Diaconovich“, și ai uitat de scrisoarea d-tale din 28 Octomvrie 1895? Așa se scria unul om, care „s'a remunerat pe sine“ și „nu i-a dat socoata“? O nu, așa se scria unul om care și-a muncit o vară întreagă și pe care nu numai că îl țineal demn de mai departe colaborare cu d-ta, ci și bun de exploatat ca putere de muncă! Ei, dar' dacă d-ta ai uitat *afectele* d-tale de atunci, eu le-am păstrat din înțemplantă mărtașia scrisoarea aceasta, care sfarmă cu desăvîrșire calomniia d-tale, că eu am făcut negustorie din „Enciclopedie“.

Și poate nu răspundeam la insinuaerea d-tale, mai ales când se aduce în „Tribuna“, cu ale cărei invective sunt mai obișnuit ca cu sîrăcia. Dar' mi-e năeam, că d-ta, care ocupat în același timp postul de secretar la „Albina“ în Sibiu și de director al „Dreptății“ în Timișvara, două posturi cu venit grase, fără a munci la nici unul din ele; d-ta, care ești în același timp secretar al „Asociației“ și agent al unei societăți de asigurare; d-ta, care de patru ani tot faci la colecte pentru „valoroasa publicațiune“,... *chiar d-ta*, Onorabile, să mă atacî pentru-că am muncit muncă ciinstită ca să-mi dobîndesc o vară mijloacele abia suficiente de întreținere!... Nu înțelegi ironia, d-le Diaconovich?... Adecă de, d-ta, care n'ai înțeles că e o ironie să primești a fi director al unei „Enciclopedii Române“, cum să înțelegi vre-o ironie „peste tot“?...

Așa stăm ca negustoria! Dar' n'o să fac tirade în giurul ei; după-ce am lămurit și dovedit netrebnicia armei, cu care vor să mă combată dl director și admiratorii lui literari de la „Tribuna“, — pe mine mă privesc exclusiv „manierele literare“ ale celor de la „Enciclopedie“ și asupra acestora îmi mai permit câteva cuvinte de încheiere.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.“

Psihologia rugăciunei

de
August Strindberg.

II.

În acest moment încetează la mine ori ce putere de gândire conștientă; uit pe Kant și ateismul, și sub înțurirea unei voine mai tari decît este a mea în clipa de față, buzele mele încep a se mișca, și cuvinte vechi pe care nu le-am mai rostit de douăzeci și cinci de ani, îmi isvoresc din gură. Odată cu acele cuvinte răsar și gânduri vechi, ear împreună cu gândurile acele reînviata, simt că mi crește puterea. Pieptul slăbit și scofălcit mi se umple de aer; șira spinării care mi-se încovoiasse, se îndreptă; brațele mi-se încordează și simt par-că un curent de putere nouă îmi isvoresc din degete.

Nădejdea îmi revine, mă simt cuprins de optimism, și cred că-mi pot vindeca copila numai cu mâinile.

„Ia vezi, ce simplu!“ voiam să exclam, precum obișnuiesc a face în cursul unui vis, care se repetă adesea, și în care învîț arta sburatului.

Nu pot afirma înaintea științei, dacă ceea ce urmează mai departe e în strînsă legătură causală cu rugăciunea, atîta știu, că s'a petrecut următorul fapt: cât timp mă rugai (dacă o pot numi astfel), copilul se ținu liniștit; dar cum întrerupsei un moment rugăciunea, spasmele începură din nou și atunci reîncepui rugăciunea; cetiu „Tatăl nostru“ și „Binecuvîntarea“ de douăzeci și cinci de ori, și aș fi invocat pe Budha dacă aș fi crezut că pot trage din aceasta vre-un folos. În spre dimineată copilul adormi, — era salvat!

Ce să cred acuma despre acest lucru? Soția mea era încredințată, că ni-a ajutat D-zeu, dar această convicțiune eu n'am putut-o împărtăși. Îmi era rușine grozav ca după o farsă; principalul însă era căștigat, ear sufletul meu nu se vătămase cu nimic. Că curentele mele nervoase au regulat pe acelea ale copilului prin contact și îndrumare, despre aceasta aveam dovada peremptorie a științei; rămîne dar numai de ex-

plicat, cum rugăciunea a putut deștepta curentele nervoase, cari la început se țineau în pasivitate.

Dacă mă gândesc la desvoltarea mea religioasă, începînd din cea mai fragedă copilărie, cred a găsi oare-cari elemente pentru o explicațiune care dacă în prezent nu e satisfăcătoare, se va extinde poate în viitor la o teorie. Amintirile mele cele mai vechi mă duc înapoi la o epocă de vecinică frică. Mă temeam de întunere, de tunete, de frații mei mai mari, de tată. Mi-se părea în totdeauna că înaintea mea se află o mare obscuritate, care probabil că nu era altceva, decît necunoscutul în viață și poate viitorul.

Primul Dumnezeu, adecă protector, pe care l'am cunoscut, era Mama. În brațele ei mă refugiam când mă cuprindea cea spaimă copilărească de întunerecul dimpregiur. Mă mîngăia, mă liniștia, îmi pansa rănile, îmi explica cauzele tuturor acelor efecte înfloritoare pe care le vedeam. Îndată însă ce căpetai ceva minte, mama mă învîța să mă rog la D-zeu.

Era seara când mă culcam și când trebuia să se stingă lumina. Ea mă învîța că Dumnezeu veghia asupra noastră când dormim și că poate birui puterile cele mai

rele. Dar — aici îmi reprezenta ear un Dumnezeu de spaimă și de jertfe — Dumnezeu nu ocrotește decît pe aceia cari sunt cuminți și ascultători față de părinții lor. Adaosul acesta îmi era inutil, căci mă temeam ori și cum de tată și nici prin gând nu-mi trecea să mă arăt neascultător față de el.

De atunci mă rugam în fle-care seară și părea că-mi procur de afară o liniște imensă, care față de liniștea ce mi-o comunică altă-dată mama, se prăfăcea în putere. Dimineata însă, când era zi luminoasă, nu mă închinam; probabil pentru-că nu mă mai temeam. Mult timp a durat la mine acest obicei al rugăciunilor.

Mă rugam când mă duceam la școală ca să răspund bine la întrebările profesorului; și când mă întorceam de la școală acasă mă rugam să găsesc mîncări bune. Dacă se întempla însă să nu mi știu lecțiile și să nu găsesc acasă masă bună, atunci mă uitam să controlez, sau eram deja atât de fatalist, încât credeam că așa a vrut Dumnezeu ca să nu-mi fie ascultată rugăciunea sau închideam ochii înaintea eșecului pentru a nu mă lipsi în viitor de convingerea că Dumnezeu e cu mine.

Publicarea unei „Enciclopedii“ este o lucrare grea și serioasă. „Zwar ist es leicht, doch ist das Leichte schwer. Es liegt schon da, doch um es zu erlangen, das ist die Kunst“, — ar zice Goethe. Ei, și acest „Kunst“ lipsește cu desăvârșire dirigitorilor „Enciclopediei“. A fi „Gigerl von Wien“ încă e o calitate, dar ea nu califică pe nime de potrivit director al unei „Enciclopedii“.

Este stabilit, că dl director nu ia răspunderea pentru nimic ce se scrie în „Encicl.“, și asta din două motive, întâi, pentru că este „din întâmplare“ dus la această, al doilea pentru că D-sa nu are a face de cât cu partea administrativă, vede negustorească a întreprinderii.

Plagiatul, relevat de mine, este recunoscut indirect și de dl D. Diaconovich, care îl numește „greșeală supărătoare“, și de „Trubna“, care îi zice „maleur“ (având „maleur“ a uita pe h din cuvântul francez... din eroare de tipar?). După recunoașterea acestui plagiat urma: sau să se închidă prăvălia sau să se facă rinduișala biuroșilor, ear' cetitorii „Encicl.“ să fie vestiți, că sunt îndopați cu plagiate. Dl director însă a preferat să mă atace personal, ca să se dovedească și prin aceasta de negus or de cea mai odioasă specie.

In asemenea împrejurări repet:

1. „Asociațiunea“ nu mai poate fi patrona o publicațiune cu un nivel atât de scăzut;

2. Bună credința aceloră, cari n'au participat a contribui la alcătuirea „Encicl.“ și s'au inspirat la început de ideea unei publicațiuni de natura aceasta în limba noastră, a fost amăgită;

3. O asemenea publicațiune, cu tendința de a populariza absurdități „Detre Berni“ ste a falsificarea cultura noastră națională, nu merită spriginul obștei;

4. Negustorii după tarabă, ear' nu în fruntea publicațiunilor și instituțiunilor noastre culturale!

Atât deocamdată. Sper că n'am spus prea puțin, dar am fost destul de lămurit și destul de „serios“, ca să mă înțelegă și savanții din strada Poplăci.

II. Ghendi.

NOUTAȚI

Arad, 9 Octomvrie 1899,

Știre personală. Prea Sântia Dl Episcop Iosif Gold ș s'a reîntors

Frica mea mergea câte odată atât de departe, încât storcea din mine „curajul lașului“, și odată cu aceasta se ivia câte odată și rațiunea sau conștiința de mine. Atunci îmi reveniam în fire, mă reculegeam, mă stăpănam și rațiunea alunga nebunia momentană pe care o provocase spaima... Concepția mea despre Dumnezeu se rezuma în reprezentarea unui om înfinit de puternic, de la care mi împrumutam putere prin mijlocirea rugăciunii.

Odată cu puterile, cari creșteau, cu cunoașterea cunoaștințelor și cu un mare cerc de amici, frica dispăru, și ast-fel încetai încetul cu încetul a mă ruga. Dar noțiunea de Dumnezeu rămăsese în mine cu toate că se prefăcuse cu încetul într-o premisă teistică din care emana totul ca o concluzie. Devenise o noțiune filosofică. Darwinismul nu înlăturase pentru mine ideea de Dumnezeu, căci doctrina despre evoluția creațiunii după anumite legi și într-o ordine clară, a lăturit dimpotrivă bănuiala mea despre existența unui Alcătuitor și Încălător al universului. Dar cum m'am făcut eu ateu?

eri seara la Arad.

Distincțiune. M. Sa Regele Carol al României a conferit medalia *Bene-Merenti* clasei I. dlui Dr. G. Crăiniceanu, pentru meritele lui științifice. Precum se știe, dl Dr. Crăiniceanu este originar din Bănat, din Ciclova-română (lângă Oravița).

Coroane eterne la moartea lui Diamandi Manole. În urma însemnatei pierderi ce a suferit biserica română gr. or. din Cetatea Brașovului, prin decedarea d-lui *Diamandi I. Manole*, membru al Comitetului parochial și vice-president al Eforiei școlare s'au depus în semn de recunoștință din partea comitetului parochial 15 fl. drept coroană eternă pe sicriul decedatului. De asemenea a depus familia B. Baiulescu în semn de neuitată memorie 10 fl. drept coroană eternă pe sicriul iubitului lor cuscru *Diamandi I. Manole* la fundatiunea iubiților repotași, pentru ajutorarea școlărilor români săraci. Mai departe s'au trimis 10 florini și din partea d-lui Ioan Sabădeanu, comerciant, drept coroană eternă pe sicriul mult regretatului și bine meritatului bărbat și bun amic *Diamandi I. Manole* la fundatiunea iubiților repotași, spre ajutorarea școlărilor români săraci.—Brașov 25 Sept. 1899. Comitetul parochial român gr. or. din Cetatea-Brașovului.

Un dar frumos în amintirea mult regretatei doamne *Ioana Bădilă* D-na *Ioana Moldovan* născ. *Farcas*, și d-lui *Ioan Bădilă*, jude regese în Sibiu, au făcut un dar frumos școlărilor medii gr. or. române din Brașov, întru memoria repotașei doamne *Ioana Bădilă* și a d-lui consilier auic *Demetriu Moldovan*. Darul acesta constă din o frumoasă colecțiune de stufe de aur, argint, și plumb, de bani și monede de aur, argint, cositor și aramă din diferite timpuri. Colecțiunea reprezintă o valoare de mai multe sute florini și și s'a încorporat colecțiunii mijloacelor de învățământ a școlărilor noastre. — Direcțiunea școlărilor își exprimă și pe această cale cele mai vii mulțăminte nobililor donatori.

„Conferența“ dela Sibiu și „Egyetértés“. Raportând (după „Gazeta Transilvaniei“) despre „conferența“ națională dela Sibiu, ținută acolo la 1-a Oct. n. c. sub presidența d-lui Rațiu, — „Egyetértés“ în numărul său din 6 Oct. n. mai adaugă și următoarea „informațiune“ ce o are: „E în interesant în lucru, că la conferență au fost de față și corifeii aradani, cari numai pentru aceea au făcut ultimele scandaluri în presă cu *Coroianu* și cu *bădea George*, ca în liniște și în pace, oare-cum neobservați, să se sfătuiască în Sibiu. N'ar strica, dacă în loc competent s'ar petrece cu convenită atențiune aceste mai nouș tertipurii ale filialei *Coriolanilor*.“ — De ce oare nu spune „informațiunea“ lui „Egyetértés“: cari anume corifeii aradani au fost de față la „conferența“ d-lui Rațiu?

Doi directori la ziua de „6 Octomvrie“. Completăm prin cele următoare cu nuna meritelor, ce patrioticul director „naționalist“ dela seminarul teologic din Arad, archimandritul *Augustin Hamsea*, a ținut să-și asigure prin sărbătura zilei de „6 Octomvrie“. Foaia jidană-kossuthistă locală în numărul său de ieri scrie: „O parte extraordinar de interesantă ni a venit la cunoștință despre sărbătura din 6 Octomvrie. Teologia română gr. or. și pedagogiul român din Arad încă au sărbătut ziua de 6 Octomvrie. Directorul *Hamsza Ágoston* în această zi a dat ferii elevilor instituțiunii, ca să poată lua parte la sărbătura națională... Prin aceasta — adaugă numita foie — *Hamsza Ágoston* a dat un exemplu neprețios corului preoțimii române, aceleia, în

care Mangra-iștii și cei asemenea lui *Iucopcie* cu religia ura față de Maghiar, că cu ce anume datorește patriei fiecare preot al Ungariei, fie de ori-și ce religie“. Și par'că ar fi o făcștură coincidentă, că tocmai în același număr foaia kossuthistă la același loc, înregistrează și următoarele: „Director contra sărbătorii naționale. Avem să raportăm despre o regretabilă degenerare a hiperloialității. Precum ni-se scrie din capitală elevii școlărilor comerciale superioare din districtul IX (al capitalei) colectaseră vr'o 30 fl. pentru o cunună, ca s'o pună pe mormântul lui *Batthyány Lajos* în semn de pietate. Directorul *Carol Fültinger* însă a împedecat acest lucru de pietate, a oprit cumpărarea cununei și a confiscat paralele. La asta, așa credem, nu mai trebuie comentat.“ — Nici noi nu facem, decât întrebăm numai: Care din acești doi directori e mai hipozelos în lăcitarea „patriotismului“?

Dela societatea de lectură „Ioan Popasu“ din Brașov primim următoarele rânduri: Avem onoarea a Vă face cunoscut, că societatea de lectură „Ioan Popasu“ a studenților de la școlăle medii rom. gr. or. din Brașov s'a constituit în ședința sa din 18 Sept. v. a. e. pentru anul școlar 1899/900 precum urmează: a) Comitetul: vice președinte: *Ilie Menea*, cl. VIII g.; secretar I: *Traian Suciu*, cl. VIII g.; secretar II: *Vasile Glăjar*, cl. VII g.; cassar: *Dumitru Grecean*, cl. VII g.; controlor: *Ioan Morariu*, cl. VII g.; bibliotecar: *George Gărdă*, cl. VIII g. și vice-bibliotecar: *Vasile Motășca*, cl. VII g. b.) Comisia letrară: *Nicolae Danilopol*, cl. VII; *Ioan Damian*, cl. VIII; *David Demian*, cl. VII; *Ioan Maior*, cl. VIII; *Ștefan Mircan*, cl. VII și *Constantin Moga*, cl. VIII g.—c.) Comisia bibliografică: *Nicolae Orghidan*, cl. VII și *George Popa*, cl. VIII g.—Brașov, în 21 Sept. v. 1899. *Nicolae Paican*, profesor, preș. societății; *Traian Suciu*, secretar.

CONVOCARE.

Onor. acționarii ai înființându-lui institut de economii și credit, ca societate pe acțiuni „Dunăreana“ în Timiș-Cubin, se invită prin aceasta la

adunarea generală constituantă, care se va ține în Timiș-Cubin în locuința preotului, la 5 Noemvrie st. n. 1899 la 3 oare d. a.

Ordinea zilei:

1. Constatarea că capitalul social s'a asigurat prin subscrierea și solvirea acțiunilor conform legii comerciale.
2. Statorirea statutelor.
3. Deciderea asupra constituiri societății.
4. Alegerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere a societății.
5. Absolvarea fondatorilor;
6. Eventuale propuneri.

Dat, Timiș Cubin la 8 Oct. 1899

Fondatorii.

Felurimi.

Altoirea tutunului în cartofi. — Dl *Hari Laridan*, grădinarul șef al domeniului *Londot* din districtul Aine (Francia) a descoperit mijlocul de a spori producțiunea tutunului. Procedul său, care a fost brevetat de *Richard Luders* în *Görlitz*, constă în a altoi răsadul de tutun pe cartofi. Pentru acest scop se face în cartof o deschizătură sub formă de peană și în această deschizătură se introduce frul de tutun tăiat în aceeași formă și se fixează, ca la ori-ce altoire. Altoiul trebuie să fie foarte cărnos și să nu conțină de cât foarte puțină celuloasă. — Asemenea altoi făcuți însă numai din specii ornamentale, din genul *Nicotiana*, crescuți în ghivece, au dat rezultate escelente. Experiențele cu *Nicotiana tabacum*, ce se fac anul acesta, se crede că vor reuși, de oare-ce după foarte multe probabilități această proprietate a cartofilor de a servi ca mediu de dezvoltare, nu se estinde decât asupra genului *Nicotiana*, deoare ce ambele plante fac parte din aceeași familie.

ULTIME ȘTIRI

D'ale războiului.

München, 8 Octomvrie.

Lui „*Münchener Allgemeiner Zeitung*“ i-se telegrafează din Paris:

„Aflăm din isvorul cel mai bun, că ministrul de externe susesc, contele *Muraviev*, a reușit să închege o coaliție a puterilor în contra Englierei. pentru cazul, că ostilitățile între ea și *Transvaal* ar izbucni. Fac parte din coalițiunea aceasta: *Rusia, Franța, Italia și Spania*.“

In cât privește Germania, așa se pare, că în circurile dădătoare de ton mare influență are un partid anglofil. Cu toate acestea însă, există în Germania și un mare partid, care și să silință, ca Germania să se alătoreze la Rusia.

CĂLINDARUL NOSTRU

pe anul visect 1900

ca prim călindar scos în tipografia noastră, a apărut tocmai acum, cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. porto postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați a se adresa la administrațiunea „*Tribunei Poporului*“.

La comande mai mari de 10 exemplare dăm 20% rabat.

Administrațiunea

„*Tribunei Poporului*“

ECONOMIE.

Grâne.

Prețurile de la 7 Octomvrie.

	Arad:	B. Pesta:
Grâu Aprilie fl.	7.60—7.85 fl.	8.72—8.74
slab	7.50—7.70	8.30—8.38
Cucuruz vechiu	4.80—5.	5.05—5.25
nou	3.70—3.80	5.10—5.14
Orz vechiu	5.30—5.40	5.90—7.—
nou	4.80—5.—	6.—6.10
Secară Apr.		6.60—7.07
pe Oct.	5.80—5.90	6.66—7.10
Ovăs Apr.	4.40—4.50	5.35—5.45
Oct.	—	5.—5.02

Cursul pieții din Arad.

Hârtie-monetă română	Cump. fl.	v. 9-48	vând	9.52
Lire turcești				—
Imperiali (15 R. aur)		18.90		19.—
Ruble rusești 100 à		126.—		127.—
Galbeni		5.58		5.63
Napoleon-d'or		9.48		9.55
100 Marce germane		58.50		58.95
Livre sterling		11.90		12.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:			
bătrâni 320—380 kg.	40—42.	cr. p.	kg.
tineri 320—390	44—44.5	„	„
250—390	44—45	„	„
până 250	45—46	„	„
mijlocie 240—260	47.5—48	„	„
Din Sârbia	44—46	„	„

Editor: *Aurel Popovici-Barciann*.
Redactor responsabil *Ioan Russu Siriano*

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

- Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări, novelete
- Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.
- Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.
- Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.
- Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,
- Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.
- Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țigănilor, cu potretu autorului.
- Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.
- Nr. 11—12. V. Hodoș, Cântece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand
- Nr. 13. E. Hodoș, Cântece Cătănești, cu portr. lui T. Doda.
- Nr. 14. G. Ciăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.
- Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.
- Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.
- Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.
- Nrele viitoare: Din Istoria Bănatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Infintarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.* Direcția.

Nouă carte de școală. A apărut tocmai zilele acestea „Geografia pentru școlile populare“, întocmită pe baza planului ministerial de învățământ, partea primă (pentru clasele III și IV), de Vasile Goldiș, profesor gimnasial, în editura Librăriei Ciurcu în Brașov. Prețul: 35 cr.

Acest nou manual de geografie al dlui profesor Goldiș, în forma cum se prezintă, este cât se poate de potrivit pentru cele două clase (III și IV) ale școlii populare. Împărțirea practică a capitolelor, urmate, fiecare îndeosebi, de „Observări metodice“; textul, expus într'un limbaj ușor, și cu mai multe ilustrațiuni; intercalarea în text a hărților pentru fiecare din cele cinci ținuturi mari ale Ungariei, — sunt toate calități alese, prin care manualul dlui Goldiș se recomandă foarte mult tuturor învățătorilor dela școlile noastre populare.

„Foia Pedagogică“, ce apare la 1-a și 15-a a fiecărei luni în Sibiu, sub direcți-

unea dlui Dr. D. P. Barcianu, în Nr. 18 (din Sept.), anul III., are următorul cuprins: Cestiunea pedepselor în școala populară de Iosif Velcean, inv. (Urmare). — Modele de lecțiuni: Capra cu trei iezi. Poveste de Ioan Creangă, lecțiune de Dr. P. Șpan. — Din literatura școlară. — Informațiuni. Felurimi.

— *Ideii fundamentale în Economia Politică și o nouă teorie sociologică*, de Ioan Socănu, profesor în Brașov, a apărut în tipografia A. Mureșan din Brașov, în editura autorului și se poate procura de-acolo pentru prețul de 65 cr.

A apărut „LITURGIA sfântului Ioan Crisostom“ de Nicolae Ștef, inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântec naționale. — Prețul unui exempl. 3 fl. legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop.“

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr. se poate procura dela Tipografia „Aurora“ din Gherla.

Un comentariu la § 96 al „Statutului organic bisericesc gr.-or. rom.“ după 30 de ani, de I. cav. de Pușcariu. Brașov, 1899. Tipografia Ciurcu et. comp. O broșură în format mare cu un text de 39 pagini. Prețul 1 coroană. Se poate comanda și dela Librăria numitei tipografii.

Exerciții intuitive și gimnastic, manual pentru învățătorii școlilor populare române, întocmite după plan, de Ioan Tuduceșcu, învățător în Lipova. Ediția a III. Prețul unui exemplar: 30 cruceri.

Almanach, edat de „Reuniunea învățătorilor români de la școlile confesionale gr.-or. din diec. Caransebeșului“, din incidentul adunării generale iubitoare, ținută în zilele de 10/22 și 11/23 Septembrie 1895, cu ocaziune s'a inaugurat monumentul lui Constantin Diaconoviciu-Loga. — Editura comitetului reuniunii. — Sub acest titlu harție renniune a învățătorilor nostri din diec. Caransebeșului a scos de sub tipar „Tipografia diecesană“ din Caransebeș, un op voluminos, peste 230 pagini, în format mare și elegant, având un cuprins bogat și de interes general. Prețul cărții este numai 1 fl. v. a. și se poate comanda de la „Librăria diecesană“ din Caransebeș.

Pentru membrii Reuniunii opul s'a pus la dispozițiunea P. On. domnii protopopului din diec. Caransebeșului spre vânzare pentru celalalt On. public se află de vânzare (cu prețul de 1 fl. plus poșta postal de 15 cr. v. a.) la Librăria diecesană din Caransebeș și la notariul comitetului Ioan Marcu, inv. în Nemet-Bogsân.

Gramatica Română pentru învățătorii priar, partea I. de Ioan Petran, profesor siminarial (apărută în Arad, în prețul 15 cr.) e aprobată de Ven. Consiliul din Arad. Venitul curat al acestei cărți didactice este destinat pentru înființarea unui fond, din care să se premieze învățătorii nostri, cari se vor distinge pe terenul învățământului și, îndeosebi, în propunerea de a beii materne. Se poate comanda și dela „Tribunei Poporului.“

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune“, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina“. Carte foarte importantă pentru membrii de direcțiunea tuturor institutelor școlare. Costă 1 fl. 50.

La administrațiunea „Tribunei Poporului“ au sosit și se află de vânzare:

„Povestea unei coroane de oțel“, cu prețul de 75 cr., „Războiul nostru pentru neatarnare“ cu 55 cr., de George Coșbuc.

La administrația

„Tribunei Poporului“

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Teoria dramei“ de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept“ de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcățeanu. Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse“ de Iudita Secula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia“, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul“, de Petru Vancu. Prețul 50 cr.

„Pribeag“, de I. Sceopul. Prețul 75 cr.

La facerea comenzilor, cari se vor efectui prompt, rugăm a se adauge și spesele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.“

„Povestea unei coroane de oțel“, de iubitul nostru poet George Coșbuc, a apărut în București, în editura librăriei C. Sfetea, cu o mulțime de ilustrațiuni intercalate într'un text istoric-poporal, ce se extinde pe 260 pagini ale volumului în format octav mare, cu un tipariu fumos și cât se poate de bine îngrijit. Prețul: 1 leu 50 bani.—Din titlul cărții încă se poate vedea, că ea cuprinde istorisirea despre „Restatornicirea domniei românești și războiul pentru neatarnare“, scrisă anume pentru țărâni. Incepând dela introducere, până la pagina ei din urmă, cartea aceasta, îndeosebi, este scrisă cu atâta foc și dragoste de neam, cu atâta măiestrie și farmec și într'o limbă atât de dulce populară, încât, începând odată s'o citești, n'o mai poți lăsa din mâni până ai isprăvit-o. Și după-ace ai cetit-o odată, din nou o începi și mereu o citești și tot nu te mai saturi. — O adevărată podoabă literară și un mărgăritar neprețuit în literatura noastră populară. Ear serviciul, ce are să facă opul acesta țărânului cărturar nu numai în România, ci în toate țerile locuite de Români, — nemăsurat va fi. Va reinvia, unde va trebui, va potența, unde este: adevăratul simț național, iubirea curată de neam și de patrie, îndemnul spre fapte mari și glorioase și neclintita dragoste pentru limba strămoșească.

Un păcat neiertat va comite ori care familie românească, din saloane până în bordeiu, — care ar întrelăsa a-și împodobi masa și biblioteca cu acest mai nou mărgăritar literar al iubitelui nostru poet Coșbuc.

„Trei Doctori“, comedie într'un act, localizată din limba germană de Virginia A. Vlaicu. — Prețul 20 cr.

„Pălăria Ceasornicului“, comedie într'un act de Mdm. Emile de Girardin, localizată de A. G. N. — Prețul 25 cr.

AVIS. P. T. domnii învățătorii și colegi. La multele întrebări ce mi-se fac, cu onoare vin a răspunde, că deși am intrat în statul de pensiune, dar' lucru și mai departe pe terenul literar-didactic, și pentru noul an școlar 1899/1900 pot servi cu manualele mele didactice — scrise cu multă îngrijire — într'o limbă ușoară, metodă practică și amăsurat gradulul de înțelegere a tinerimei noastre din școala populară, ca așa carte să le fie dragă. Las să urmeze aci întreaga serie: 1. Micul abecedar 18 tabele de părete 3 fl. 60 cr. 2. Micul abecedar P. I. ediția IX. pentru I. an 20 cr. 3. Micul abecedar P. II. ediția V. pentru II. an 20 cr. 4. Micul leg. n. dar P. III. ediția V. pentru III. și IV. an. 30 cr. 5. Exerciții intuitive ediția III. pentru învățătorii 30 cr. 6. Metodul de procedere, la Abecedar, p. inv. 40 cr. 7. Limba română (gramatică) 30 cr. 8. Economia, ediția VI. (clasa IV., V., VI.) 20 cr. 9. Socota P. I. ediția IV. 20 cr. 10. P. II. ediția II. 20 cr. 11. Tabeléle, măsurile și anii ediția III. 6 cr. 12. Istoria naturală, ediția VI. 20 cr. 13. Geografia P. I. ediția IV. (clasa III. și IV.) 20 cr. 14. Istoria Ungariei ediția II. (clasa IV. și V.) 20 cr. 15. Istoria Univers., (clasa VI.) 20 cr. 16. Abecedar german-român 20 cr. 17. Istoria R-lor 30 cr. 18. Micul gratulant 30 cr. 19. Cântările Vitelemului 10 cr. 20. Învățătură despre banii noi. 2 cr. Cu stimă colegială Ioan Tuduceșcu. (Com. Temes) posta B.-Lippa.

„Foia Populară“, publicație enciclopedică ilustrată, apare în București în fiecare Joi. După o vacanță de 2 luni a reapărut acum cu Nrul 24. E de nota că această revistă dedată mai cu seamă miliilor de la țară, a atins succesul pe care nu l-a avut încă nici o altă publicație de acest fel: a reșit să-și facă tipografia ei proprie, cea mai bună garanție a unei sigure apariții. Numărul 24 e splendid. El conține pagina I un mare și minunat reușit portret al M. S. Reginei, după o ultimă fotografie ear ca materie articole economice, literare științifice, didactice, poezii etc. etc. „Foia Populară“, care se vinde numai cu 10 bani numărul, are marele avantaj, că mai ca premiu, cu fie-care număr, un roman gratis „O călătorie la Venus“ sau „In anul 4000“. Recomandăm călduros această revistă al cărui abonament e numai 5 lei pe an. Redacția în București, str. Academiei 3.

„Familia“, vechia și singura revistă literară în părțile noastre, apare în fiecare Duminică în Oradea-mare, sub direcțiunea dlui Ioan Vulcan, membru al Academiei române. Prețul abonamentului 8 fl. pe an. Numărul 39 (Anul XXXV) din 8 Octombrie st. n. a. c., are următorul cuprins:

Cerșitoare, de Constanța Hodoș. — Zor (poezie), de Haralamb G. Lecca. — Gramatica Română, raport general asupra crărilor comisiei premiilor anuale, anul 1899 (Urmare) de Gr. S. Toștescu. — Cugetări. — Loreley (după H. Heine) traducere de N. Scheletti. — Astronomie și fotografie, de D. — Salon: „Din curțile de Dușu“. — Literatură. — Teatru. — Pictură. — Biserici și școli. — Ce e nou? — Posta redacției. — Calendarul săptămânii. — Ilustrațiunile: Hermann Sudermann. Mignon.

„Povești populare“, de cuprins mult, culese de S. Teodorescu-Chirilănu. — Prețul 8 cr.